Urticaria

Dermatologie

Ikazia ziekenhuis

Wat is Urticaria?

Urticaria wordt ook wel galbulten of netelroos genoemd. Het is een jeukende huiduitslag met bleke tot roze, licht gezwollen vlekken. De uitslag ontstaat plotseling en verdwijnt meestal binnen enkele uren tot dagen. Netelroos komt regelmatig voor. Als het langer dan drie maanden aanhoudt, spreekt men van chronische urticaria. Bij ongeveer 10% van de mensen gaan acute urticaria over in de chronische vorm.
Bijna een kwart van de bevolking krijgt in de loop van zijn/haar leven urticaria. De aandoening komt voor bij zowel mannen als vrouwen en op alle leeftijden.

Hoe ontstaat Urticaria (netelroos)?

Netelroos is meestal het gevolg van een allergische reactie. Dat wil zeggen dat u ergens overgevoelig voor bent. Bij het contact met een 'vreemde' stof komt er dan een stof op de huid vrij die de uitslag veroorzaakt. Deze stof heet histamine. Vaak blijft de precieze oorzaak onduidelijk, maar de uitslag kan als reactie ontstaan op één van de volgende prikkels:

- Geneesmiddelen (bijvoorbeeld antibiotica, aspirine of röntgencontrastmiddelen)
- Voedingsmiddelen (bijvoorbeeld spinazie, tomaat, varkensvlees, chocolade, eieren, schaaldieren, noten of fruit)
- Giftige stoffen
- Stoffen toegevoegd aan voedingsmiddelen (bijvoorbeeld kleurstoffen, conserveermiddelen of smaakversterkers);
- Fysische factoren (bijvoorbeeld warmte, kou, druk of zonlicht op de huid)
- Contact met plantaardige of chemische stoffen (bijvoorbeeld brandnetels)Insectenbeten (bijvoorbeeld wespen, muggen, vlooien of luizen)
- Infectieziekten (roodvonk, parasieten en andere kinderziektes)
- Ook psychische factoren kunnen een rol spelen bij netelroos zoals: drukte, stress en spanningen

Soms zijn meerdere prikkels tegelijkertijd aanwezig. Ook kunnen sommige prikkels reeds bestaande netelroos verergeren, zoals fysische prikkels en

pijnstillers. Bij chronische urticaria kan bij de meeste (60–90%) van de patiënten geen oorzaak gevonden worden. Men spreekt dan van 'chronische spontane urticaria'. Hoewel geen duidelijke erfelijke aanleg bestaat, komt urticaria in bepaalde families vaker voor. Dit geldt vooral bij bepaalde vormen van urticaria, zoals koude urticaria en zonlicht urticaria.

Wat zijn de verschijnselen?
Meestal ontstaat netelroos doordat er contact met een bepaalde stof is geweest, bijvoorbeeld via de huid of via het voedsel. De huiduitslag kan dan in enkele seconden of minuten opkomen en verdwijnt meestal binnen 24 uur. Intussen kunnen er wel nieuwe plekken ontstaan. In 80% van de gevallen verdwijnt de netelroos spontaan binnen enkele weken en komt het nooit meer terug.

Speciale vormen van urticaria
Er zijn ook speciale vormen van urticaria:
- Inspanningsurticaria: dit zijn jeukende of branderige rode bultjes, zo groot als een speldenknop. De bultjes ontstaan door lichamelijke inspanning, transpiratie of een warme omgeving.
- Urticaria factitia: ontstaat door druk op de huid of wanneer er wrijving is van de huid. U krijgt dan jeukende, streepvormige plekken.
- Koude–urticaria: u krijgt vlekken op plaatsen waar de huid wordt afgekoeld. In extreme gevallen kan dit tot gevaarlijke situaties leiden. Als u in koud water zwemt, zou uw bloeddruk zo kunnen dalen dat u het bewustzijn verliest.
- Drukurticaria: dit zijn pijnlijke, harde zwellingen. Ontstaat op plaatsen met veel druk op de huid, vaak rond de gewrichten.

Hoe wordt de diagnose (wat u precies heeft)vastgesteld?
Netelroos wordt door artsen gemakkelijk herkend. De arts zal eerst vragen naar de meest voorkomende oorzaken. Het al pratend samen zoeken naar een mogelijke oorzaak leidt in een groot aantal gevallen tot de oplossing, zonder dat verder onderzoek nodig is. Pas wanneer er aanwijzingen zijn voor een mogelijke oorzaak, kan daar nog eventueel een gericht onderzoek naar worden gedaan.

Wat is de behandeling?
De behandeling bestaat uit het vermijden van de uitlokkende prikkel, wanneer die tenminste bekend is. Als dit niet mogelijk is, zijn geneesmiddelen die de werking van histamine blokkeren (antihistaminica) meestal effectief. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van moderne antihistaminica die doorgaans geen sufheid veroorzaken, zoals de oudere antihistaminica. Vaak moeten ze in een hogere dosering worden gebruikt dan bij hooikoorts. Indien de klachten onvoldoende reageren op het ene antihistaminicum kan een ander antihistaminicum geprobeerd worden. Daarnaast kan montelukast worden toegevoegd, Dit is een medicijn dat normaal gesproken aan patiënten met inspanningsastma wordt gegeven, maar ook een goed effect op urticaria kan hebben. Bij tussentijdse opvlammingen kan ook besloten worden om een kortdurende behandeling met prednison te geven. Wanneer antihistaminica in voldoende hoge dosering samen met montelukast niet het gewenste effect hebben op de urticaria, kan worden overwogen om behandeling met omalizumab te starten.
Omalizumab werkt door de stoffen die de mestcellen activeren weg te nemen. Indien omalizumab onvoldoende werkt of niet gegeven kan worden, komen andere medicijnen die het immuunsysteem onderdrukken – zoals ciclosporine – in beeld.

Wat zijn de vooruitzichten?
In de meeste gevallen is deze huidaandoening van korte duur (acute urticaria). Soms zelfs zo kort dat de verschijnselen alweer weg zijn, voordat men besloten heeft naar de huisarts te gaan. Niettemin zijn er mensen bij wie urticaria langdurig optreedt en zelfs maanden tot jaren kan voortduren (chronische urticaria).

Polikliniek Dermatologie
T 010 297 52 30

Deze folder is een uitgave van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie. Bij het samenstellen van deze informatie is grote zorgvuldigheid betracht. De Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie wijst desondanks iedere aansprakelijkheid af voor eventuele onjuistheden of andere tekortkomingen in de aangeboden informatie en voor de mogelijke gevolgen daarvan.

www.ikazia.nl

Let op: *In deze folder staat informatie die belangrijk is voor u. Heeft u moeite met de Nederlandse taal? Lees deze folder dan samen met iemand die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.*

Please note: *This leaflet contains information that is important for you. If you have trouble understanding the Dutch language, you should read this leaflet together with someone who can explain the information or translate it for you.*

Dikkat: *Bu broşür sizin için önemli bilgiler içerir. Hollandaca okumakta zorlanıyor musunuz? O zaman broşürü bilgileri sizin için çeviren ya da açıklayan biriyle okuyun.*

Uwaga: *Ta ulotka zawiera ważne dla Ciebie informacje. Masz trudności ze zrozumieniem języka holenderskiego? Przeczytaj tę ulotkę razem z kimś, kto przetłumaczy jej treść lub będzie w stanie wyjaśnić zawarte w niej informacje.*

انتبه: هناك معلومات مهمة بالنسبة لك في هذا المنشور. هل تواجه صعوبة في اللغة الهولندية؟ اقرأ إذن هذا المنشور مع شخص آخر يترجم أو يشرح لك المعلومات.

Ikazia Ziekenhuis
Montessoriweg 1
3083 AN Rotterdam
www.ikazia.nl

Netelroos (Urticaria)
800554-NL / 2022-01